

Þroska Þroskaþjálfafélag Íslands

15. janúar 2018

Velferðarnefnd Alþingis

Drög frumvarps um þjónustu við fatlað fólk með miklar stuðningsþarfir
Umsögn Þroskaþjálfafélags Íslands

Frumvarp til laga um þjónustu við fatlað fólk með sértækar stuðningsþarfir.

Þroskaþjálfafélag Íslands (ÞÍ) fagnar því að frumvarp til laga um þjónustu við fatlað fólk sé orðið að veruleika og að markmið þeirra og framkvæmd framfylgi alþjóðlegum skuldbindingum sem íslensk stjórnvöld hafa gengist undir í stað þess að tekið sé mið að þeim.

ÞÍ gerir ekki athugasemdir við heiti frumvarpsins þar sem það er gert með þeim hætti að tryggja og standa vörð um það fjármagn sem hefur verið samið um að renni til þjónustu við þennan afmarkaða hóp í gegnum jöfnunarsjóð.

Í 2. gr. um skilgreiningar var í fyrri drögum í 13. lið sérstaklega hnykkt á málstjóra. Hann eigi að vera *félagsráðgjafi eða annar sérhæfður starfsmaður félagsþjónustunnar sem falið er að samræma og samhæfa stuðning við tiltekinn einstakling með fjölbreyttar þarfir og hefur yfirsýn yfir þá þjónustu og þjónustubætti sem honum standa til boða að hálfu sveitarfélagsins og annarra opinberra aðila*. ÞÍ taldi rangt að sérstaklega var tiltekinn félagsráðgjafi en ekki einnig þroskaþjálfari þar sem þessar starfsstéttir sinna þessum störfum jöfnum höndum innan félagsþjónustunnar og því lagði ÞÍ til að sagt verði sérfræðingur í málefnum fatlaðs fólks stað orðsins félagsráðgjafi. Það þarf að leggja áherslu á að til að sinna þessum málum þarf sérstaklega menntað fólk, félagsráðgjafar og þroskaþjálfar eru stéttir sem þurfa starfsleyfi til að sinna sínum störfum auk menntunar sinnar. Með því að taka þetta út er verið að gefa vinnuveitendum tækifæri til að gera eins litlar kröfur til þekkingar og kunnáttu starfsfólks sem halda utan um málin.

Varðandi II. kafla þá var landinu skipt í þjónustusvæði þannig að á hverju þjónustusvæði voru að lágmarki 8000 íbúar og kveðið jafnframt á um samvinnu fámennari sveitarfélaga um skipulag og framkvæmd þjónustu við fatlað fólk. Í núverandi frumvarpi er það ekki lengur til staðar og hræðist ÞÍ hve áhrif þess á smærri sveitarfélög verða á framkvæmd kostnaðarmikillar þjónustu við fatlað fólk.

Varðandi 7. gr. þar sem segir að *félagasamtök, sjálfseignastofnanir eða aðrir einkaaðilar sem ætla að veita þjónustu samkvæmt lögum þessum skulu afla starfsleyfis ráðuneytisins Sama á við um aðra starfsemi sem hefur þann megintilgang að veita fötluðu fólki sértæka aðstoð eða þjónustu*. ÞÍ veltir fyrir sér hvort ekki sé tryggt með þessu að starfsleyfi þurfi til að starfrækja sumardvöl fyrir fatlað fólk. ÞÍ telur að jafnvel þurfi að hnykkja sérstaklega á því þar sem lögin hafa ekki hingað til ekki náð til sumardvala.

ÞÍ fagnar þeirri breytingu í 11. gr. um notendastýrða persónulega aðstoð að búið sé að draga til baka þá útilokun að þeir einstaklingar sem ekki geta annast verkstjórn vegna fötlunar sinnar fái notið NPA. Þessi hópur á rétt á nauðsynlegri aðstoð fagmenntaðs fólks til að geta notað NPA. ÞÍ leggur til að hnykkt verði á því að forsýraðilar fatlaðs barns eigi rétt á NPA.

Þroskaþjálfafélag Íslands

Í 13. gr. er talað um að fötluð börn fái nauðsynlega þjónustu svo þau geti notið mannréttinda og mannhelgi til jafns við önnur börn, lifað sjálfstæðu lífi og tekið þátt í samfélaginu án aðgreiningar. Þí harmar að ekki sé hnykkt á hlutverki og rétti þessara fjölskyldna til NPA þjónustu

Þí fagnar sérstaklega 14. gr. þar sem ekki er beðið eftir að grípa til aðgerða og viðeigandi aðlögunar þrátt fyrir að greining sérfræðinga liggja ekki fyrir. Það þarf hins vegar að hnykkja á aðkomu fagfólks sem hefur til þess þekkingu innan skólakerfisins sem og að skóla beri að veita þá þjónustu.

Í 17. gr. er vísað í heimild til að veita fullorðnu fötluðu fólki sem býr í foreldrahúsum skammtímadvöl meðan beðið er eftir annarri þjónustu. Þí telur mikilvægt að meðan einstaklingar eru á biðlistum að því sé veitt viðeigandi þjónustu á heimilum sínum sem m.a. væri hægt að gera með NPA

Í V. Kafli um atvinnumál í 24. gr. bendir Þroskaþjálfafélag Íslands á mikilvægi þess að þeir sem stýra og bera ábyrgð á úrræðum sem þjónusta fólk með fötlun þurfi að hafa menntun, þekkingu og reynslu við hæfi. Þar sem um er að ræða þá aðila sem bera faglega ábyrgð á starfseminni telst það mjög mikilvægt að viðkomandi hafi sérhæfða þekkingu á málefnum fólks með fötlun, séu vel að sér í gildandi hugmyndafræði, þekki réttindi fólks og geti mótað viðhorf undirmanna sinna til starfsins og notendanna.

Í 26. gr. er fjallað um hæfi starfsfólks en ekki lágmarksfjölda fagfólks, þannig geta sveitarfélög komist upp með að hafa eingöngu einn fagmenntaðan starfsmann í stað þess ef hnykkt væri á fjölda fagmenntaðs starfsfólks til að sinna mjög svo viðkvæmum störfum.

Almennt telur þí að setja ætti inn tímamörk í ljósi biðtíma þeirra sem þurfa á þjónustunni að halda, bæði í ferli um málsmeðferð, 30. gr. almennar reglur um málsmeðferð sem og 31. gr. umsókn þjónustu.

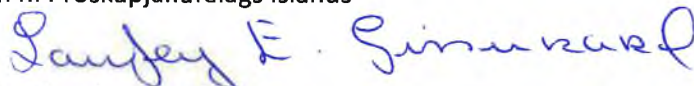
Í 33. gr. um rannsóknarskyldu þarf að huga sérstaklega að því að gera ferlið ekki þannig að einstaklingur sem er t.d. með tiltekna fötlun frá fæðingu og augljóst er að þjónustubarfir hans breytist ekki þurfi sífellt að endurnýja umsóknir um stoðþjónustu eins og raunin er í dag.

Þí harmar að ekki sé tekið betur á NPA í ákvæðum til bráðabirgða þar sem fjöldatakmörkanir á NPA samningum eru ekki nógu rúmar. Tryggja þarf nægjanlegt fjármagn í þjónustu NPA.

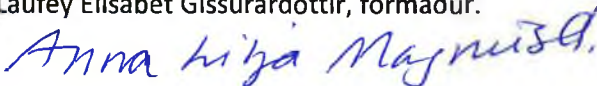
Þroskaþjálfafélag Íslands áskilur sér rétt til að koma með frekari athugasemdir við velferðarnefnd.

Virðingarfyllt,

f. h. Þroskaþjálfafélags Íslands

Laufey Elísabet Gissurardóttir, formaður.

Anna Lilja Magnúsdóttir, framkvæmdastjóri